

Nygårds verksamhetsområde

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Gällande för:

Teknik förskolan

Läsåret: 2016/2017

Upprättad av Barnutvecklingsgruppen

Ansvarig förskolechef: Pia Werneback

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet 1-5 år

Ansvariga för planen

Samtliga anställda inom enheten.

Vår vision

Teknikförskolan skall ha en nolltolerans mot kränkningar och vara en trygg, lärande och glädjefylld miljö där alla känner sig sedda, delaktiga och blir bemötta med lika värde.

Planen gäller från

2016-08-16

Planen gäller till

2017-08-20

Läsår

2016/2017

Barnens delaktighet

I förskolans verksamhet, såsom lek, vardagliga situationer och tematiskt arbete i både inomhus- och utomhusmiljö görs pojkar och flickor delaktiga i likabehandlingsarbetet genom pedagogernas yrkesprofession.

I samspel och dialog görs barnen delaktiga där pedagogerna ser det som betydelsefullt att varje barn får verktyg att kommunicera och lyssnas in av andra barn och vuxna.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare görs delaktiga genom olika mötesforum som introduktionssamtal, utvecklingssamtal, föräldramöte, möte med vårdnadshavare i daglig kontakt och samrådsmöte. Tankar som vårdnadshavare framfört lyssnar pedagogerna in och tar till sig och använder i arbetet med likabehandlingsarbetet.

Personalens delaktighet

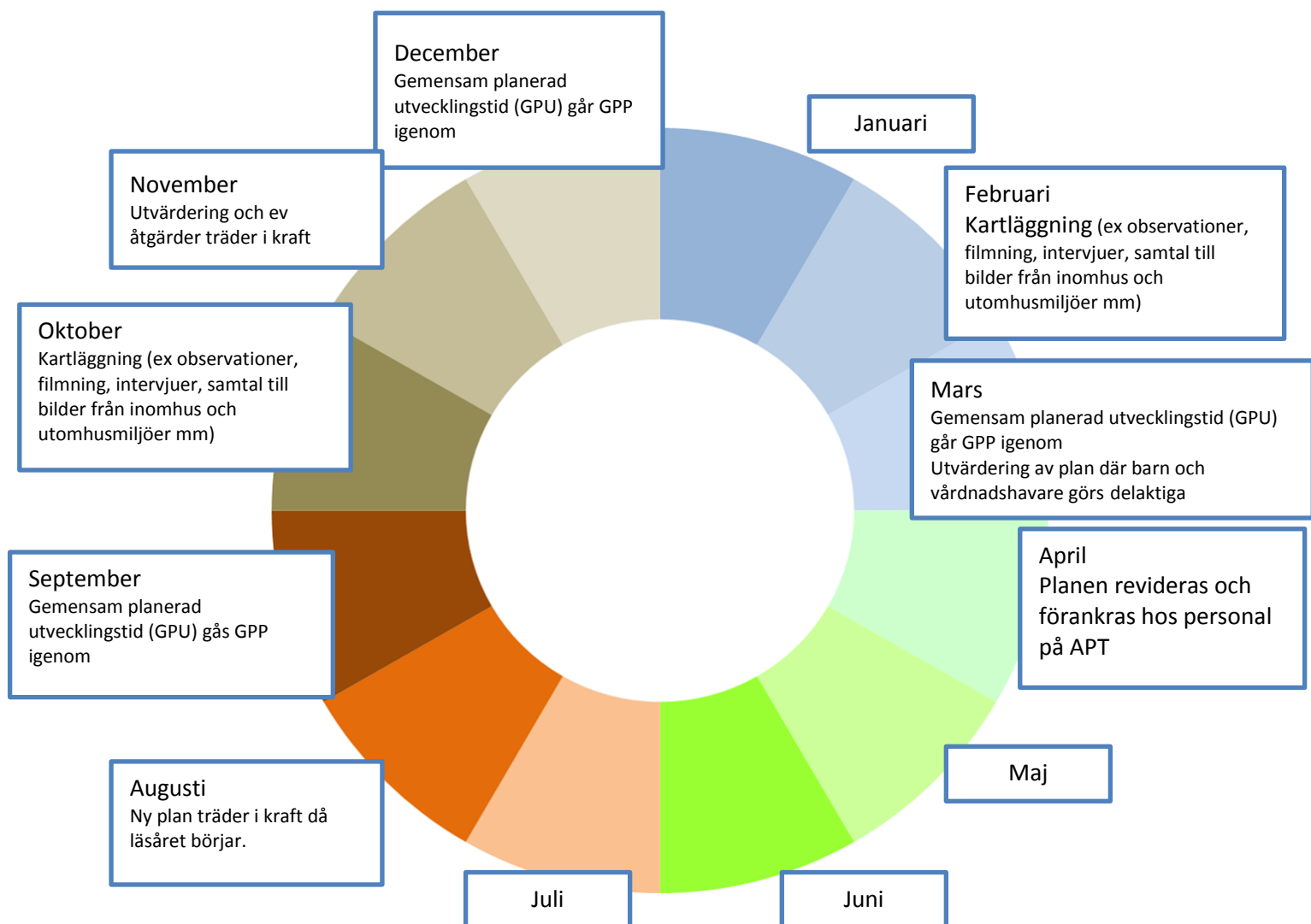
Alla pedagoger på Teknikförskolan har varit delaktiga i framtagandet av likabehandlingsplanen. Barnutvecklingsgruppen tillsammans med förskolechefen har ansvarat för utformningen av dokumentet.

Förankring av planen

Planen förankras genom ett aktivt förhållningssätt i lek, vardagliga situationer, tematiskt arbete. I den dagliga verksamheten med barnen är pedagogerna betydelsefulla förebilder.

För vårdnadshavare presenteras och förankras planen på varje avdelnings föräldramöte samt samrådsmöte höstterminen 2016. Utvecklingsgrupperna ansvarar för att planen finns att läsa på förskolans hemsida samt finns i pappersform på varje avdelning. Pedagogerna på varje avdelning ansvarar för att vårdnadshavarna, eventuella praktikanter, lärlingar och vikarier mm får kännedom om planen. Utvecklingsgrupperna ansvarar för att kock, städpersonal, fastighetsskötare samt vaktmästare får kännedom om planen.

Enligt vår årsplanering kommer reviderad plan att upprättas och förankras hos all personal på APT i april 2017.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Utvärdering av fjolårets plan skedde på varje avdelning i maj 2016. Detta sammanställdes av barnutvecklingsgruppen.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Samtliga pedagoger på enheten, barn och vårdnadshavare.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Pedagogerna la stor vikt vid introduktionen i augusti med att få in nya barn så att dem ska känna trygghet och trivas i förskolan. Pedagogerna har fortsatt att arbeta intensivt mot kränkningar under året.

Under året har pedagogerna arbetet mot kränkningar i förråd, genom att öppna tillsammans med barn och barnen har fått välja material och därefter har dörren stängts då barn upplevt att förrådet var en plats som var otrygg för barnen.

På grund av att buskarna på gården blivit glesare så har pedagogerna bättre överblick och uppsikt på barnen ute på gården vilket främjar likabehandlingsarbetet.

Temat har skapat många tillfällen till gemensamma aktiviteter och då barn och vuxna kunnat samtala om hur vi bemöter varandra.

Den grupp som har använt sig av aktivitetstavlan upplever det som en stor hjälp i att välja och fördela sig mellan olika rum på avdelningen. Föräldrar har sagt att de uppskattar aktivitetstavlan.

Under året har vi aktivt jobbat med "stopphanden", samarbete och att säga och "göra" förlåt på riktigt. Pedagogerna har noterat att barnen känner sig trygga med stopphanden och har lärt sig att använda den. Några barn använder den när de vill att något barn ska vänta på sin tur eller när ett barn vill prata färdigt. En del barn använder ordet "samarbete"/"jobba tillsammans" och förstår vad ordet betyder samt säger det på ett positivt sätt.

Pedagogerna anser det är betydelsefullt att nytt material introduceras för att alla ska kunna reglerna och veta hur materialet ska användas till. Detta leder till att barnen lär sig turtagning och känna att de kan.

I mars deltog Teknikförskolan i en mäsas och visade upp sitt arbete för barn, elever och allmänhet. Materialet valdes så det lockade både pojkar och flickor.

Förskolan har haft en rapporterad händelse under året. Dessutom har några föräldrar tagit kontakt för att samtala om enskilda händelser, då har vi kartlagt och diskuterat oss fram för bättre förståelse och arbetssätt.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-03-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Varje avdelning har en GPP (gemensam pedagogisk planering) där syfte och mål beskrivs. Målen tolkas och konkretiseras. Pedagogerna planerar och organiserar en verksamhet där de skrivit ner undervisningsstrategier. Likabehandlingsarbetet dokumenteras vilket är underlag för utvärdering. I utvärderingsarbetet följer pedagogerna årshjulet där likabehandlingsarbetet är systematiskt.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

All personal som arbetar inom enheten.

Främjande insatser

Namn

Förskolans värdegrund och uppdrag

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla flickor och pojkar ska känna sig välkomna till Teknik förskolan. Vårdnadshavare ska känna sig förvissade om att alla flickor och pojkar har lika värde. Varje barn ska känna sig lika värda och trygga på Teknikförskolan och bli bemötta med respekt och värdighet.

Insats

Pedagogerna bjuder in vårdnadshavare till ett introduktionssamtal då barnet ska börja i förskolan. Pedagogerna ansvarar för att vårdnadshavare får information om förskolans uppdrag samt förskolans Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Pedagogerna lär känna barnet med hjälp och stöd av vårdnadshavarna så att barnet kan mötas efter bakgrund, erfarenheter och förutsättningar.

Pedagogerna har ansvar för att det skapas en tillitsfull relation mellan vårdnadshavare och pedagoger samt mellan barn och pedagoger.

Varje pojke och flicka ska bli välkomnat in i verksamheten och sedd av en pedagog. Barnet ska känna glädje och trygghet av att tillhöra en grupp. Den enskilda individen och hela barngruppens välbefinnande, trygghet, utveckling och lärande präglar verksamheten i förskolan.

På Teknik förskolan serveras pojkar och flickor likvärdig kost.

Barns olika språk att kommunicera med andra individer ses som lika betydelsefulla och varje pojke och flicka ska ha rätt att bli lyssnad till av andra barn och vuxna.

Pedagogerna använder ett kartläggningsdokument (GPP) i varje arbetslag för att planera aktiviteter utifrån den egna barngruppens förutsättningar.

I utvecklingsgrupperna sker ett systematiskt arbete med likabehandlingsarbetet då det samtalas om värdegrunden på individ-, grupp- och organisationsnivå.

På Nygårds verksamhetsområde utbildas medarbetarna kring interkulturellt förhållningssätt och perspektiv av Eva Olsson vilket främjar och utvecklar förskolans kvalitet.

Ansvarig

Enskilda pedagogen och hela arbetslaget

Datum när det ska vara klart

Pågående arbete 2016/2017

Namn

Normer och värden

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelse och förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situationer samt vilja och hjälpa andra samt förståelse för att alla människor har lika värde oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Insats

Alla flickor och pojkar ska få goda upplevelser i förskolan av att leka och samspel med andra. Ibland blir det fel i samspel och barnet kan uppleva att det blir orättvist eller illa behandlad. Pedagogerna ska finnas som stöd för barnet så konflikten löses så det känns bra för alla involverade.

Pedagogerna är delaktiga i barnens lek, vardagliga situationer och tematiskt arbete i både inomhus- och utomhusmiljö. Pedagogerna arbetar aktivt med att vara närvarande pedagoger, allt för att barnen ska känna sig trygga i förskolans miljö.

Förskolans likabehandlingsarbete ska speglas i pedagogik och material där olikheter ses som en tillgång i både inomhus och utomhusmiljö. I verksamheten erbjuds flickor och pojkar olika lärmiljöer och lärsituationer som belyser olikheter för att främja barnens tänkande, handlande, kreativitet och lärande.

Förskolan skapar förutsättningar för kommunikativa samspel som utvecklar barns förmåga att lära sig lyssna och förstå andras perspektiv. Det sker genom att barngruppen delas i mindre grupper och i olika konstellationer i både inomhus och utomhusmiljö. I en ömsesidig kommunikation kan barn uttrycka sin mening, bli lyssnad till, lyssna till andra barn och vuxna samt ges möjlighet till att reflektera över sin egen och andras förståelse.

Ansvarig

Enskilda pedagogen samt varje arbetslag

Datum när det ska vara klart

Pågående arbete 2016/2017

Namn

Utveckling och lärande

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler.

Insats

Varje flicka och pojke har rätt till ett språk för att kunna kommunicera med andra barn och vuxna. I förskolan ska barnen erbjudas olika uttryckssätt i verksamheten.

Varje flicka och pojke utgör en betydelsefull del i gruppen. I möten och samspel med andra lär barn sig det sociala normer som är betydelsefulla för att kunna samspela med varandra.

I lek, vardagliga situationer och tematiskt arbete ska pojkar och flickor få ge uttryck för sina tankar och åsikter samt bli lyssnad till av andra barn och vuxna. Pedagogerna tar till vara barns intresse och kreativitet samt har en vilja och strävan att inta barnets perspektiv (det vill säga försök förstå hur barnet förstår) i olika sammanhang och situationer.

Förskolan är en social mötesplats där pedagogerna ser det som betydelsefullt att barnen känner delaktighet i sin egen hemkultur och utvecklar känsla och respekt för andras hemkulturer. I verksamheten ses olikheter som en tillgång, där barnet har rätt att vara sig själv. Pojkar och flickor ska ges möjlighet i olika sammanhang och situationer få ta dela av varandras tankar, idéer och erfarenheter samt ges möjlighet att lära av varandra och tillsammans.

Pedagogerna ska befinna sig nära barnen så att en tillit och närhet utvecklas mellan barn och vuxna. Barn ska få stöd och hjälp de har rätt till i exempelvis kamratrelationer eller vid andra behov. Pojkar och flickor ska utvecklas till självständiga individer därför är det betydelsefullt att barn kan knyta an till vuxna som utmanar barnen i deras utveckling och

lärande.

Den pedagogiska verksamheten ska anpassas till alla pojkar och flickor i förskolan. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd än andra ska få detta stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar.

Arbetslaget ansvarar för att det skapas lärmiljöer och lärsituationer som främjar barnens lärande i både inomhus- och utomhusmiljö. Pedagogerna planerar och organiserar en verksamhet på individ- och gruppnivå utifrån barnens tankar, idéer och intressen.

Vid planering använder pedagogerna sig av verktyget GPP Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för att säkerställa så att arbetet med planen sker kontinuerligt, systematiskt och målinriktat. Planen integreras i verksamheten och återspeglas i förhållningssätt, bemötande, fysisk miljö och pedagogiskt material i både inomhus- och utomhusmiljö.

Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld, genom att pedagogerna låter barnen testa, utforska och utvecklas efter sin förmåga. Pedagogerna ser till varje barns unika kompetenser.

Arbetet på Teknikförskolan genomsyras av att pedagogerna delar barnen i mindre grupper, där barnen får möjlighet att uttrycka sig, bli lyssnade på samt lyssna på varandra.

Ansvarig

Enskilda pedagogen samt hela arbetslaget

Datum när det ska vara klart

Pågående arbete 2016/2017

Namn

Barns inflytande

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Förskolan ska sträva efter att varje pojke och flicka utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation.

Insats

Varje flicka och pojke ska få delta i olika gruppkonstellationer där barnen samarbetar och

fattar olika beslut tillsammans med andra barn och vuxna i inomhus- och utomhusmiljö.

Pojkar och flickor erbjuds olika material där materialet placeras så det är tillgängligt för barnen. På så vis kan barnen välja VAD, HUR, NÄR samt tillsammans med vem materialet ska användas.

I lek, vardagliga situationer och tematiskt arbete finns närvarande pedagoger som ger barnen stöd att utvecklas och lära samt sätta ord på det som görs och upplevs tillsammans.

Barnen har inflytande över sin vardag genom att pedagogerna är lyhörda för barnens åsikter och tankar. Dessa tas tillvara i det pedagogiska arbetet med barnen. Verksamheten utformas efter behov och intresse.

Pedagogerna utformar miljön på avdelningen efter barnens intresse, på så vis får barnen inflytande över miljön på avdelningen.

Barnens åsikter och uppfattningar respekteras.

Pedagogerna jobbar efter att skapa en demokratisk miljö.

Ansvarig

Enskilda pedagogen samt hela arbetslaget.

Datum när det ska vara klart

Pågående arbete 2016/2017

Namn

Förskola och hem

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Förskollärare ska ansvara för att ge föräldrarna möjlighet till delaktighet i verksamheten och att utöva inflytande över hur målen konkretiseras i den pedagogiska planeringen.

Insats

Förskolans introduktion välkomnar och inkluderar alla barn och vårdnadshavare oavsett familjebildning, språkkunskaper och funktionsförmåga. För att alla vårdnadshavare ska ges samma möjlighet till information, inflytande och delaktighet erbjuds vårdnadshavare tolk

till olika mötesforum.

Pedagogerna lyssnar in vårdnadshavarens önskemål om barnets behov samt försöker tillgodose dessa relaterade till förskolans olika styrdokument.

På Teknikförskolan involveras vårdnadshavarna genom olika mötes forum som, introduktionssamtal, utvecklingssamtal, föräldramöte samt genom föräldrarådet.

Pedagogerna värdesätter den dagliga kontakten med vårdnadshavarna där de kan komma med synpunkter eller önskemål.

Pedagogerna ska fortlöpande föra samtal med vårdnadshavare om barnets trivsel, utveckling och lärande i förskolan och hemmiljö.

Vårdnadshavarna ska få information om förskolans likabehandlingsarbete och om den aktuella planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Ansvarig

Enskilda pedagogen och hela arbetslaget.

Datum när det ska vara klart

Pågående arbete 2016/2017

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Kartläggningen har skett tillsammans med barnen för att pedagogerna ska få kunskap om hur barnen upplever sin situation i förskolan. Det är barnens upplevelser och erfarenheter som kartläggningen grundar sig på.

Genom observationer, dialog, intervju frågor och samtal med barnen. Med hjälp av konkret material såsom bilder samtalar pedagogerna med flickor och pojkar om hur barnen upplever olika miljöer i både inomhus- och utomhusmiljö.

På Teknikförskolan ska det finnas närvarande pedagoger både inne och utomhus. Ett nära samarbete pedagoger emellan för att stämma av vem som ansvarar för de olika rummen på avdelningen eller miljöerna utomhus. Pedagogerna är observanta på miljöer där det finns mer risk för trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling i verksamheten såsom toalett, tambur och insynsskyddade miljöer.

Teknik förskolan arbetar för att bli en enhet där pedagogerna är flexibla och arbetar över gränserna för att minimera risken att det inte uppstår diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Det ska finnas närvarande pedagoger för att trygga barnens vistelse i förskolan i både inomhus- och utomhusmiljö. Pedagoger ska göra regelbundna trygghetsvandringar för att kartlägga förskolans inomhus- och utomhusmiljöer samt se över om det finns risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Åtgärder görs i så fall omgående för att minska risker.

Pedagogernas schema ska läggas efter barnens behov och vistelsetider för att motverka kränkningar, trakasserier och diskriminering på vår enhet.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Sexuell läggning

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

I vår förskola sker regelbundna samtal/observationer med barn både enskilt och i grupp för att pedagogerna ska få information om stämningen i barngruppen. På samtliga avdelningar sker observationer kontinuerligt. Pedagogerna kan genom barnen få kännedom om händelser i förskolan som barnen upplevt orättvisa eller kränkande. I dialog kan barnen beskriva vilka platser som upplevs som otrygga och farliga i både inomhus- och utomhusmiljö. Informationen lyssnas in av pedagogerna för att hela tiden arbeta för att förbättra och utveckla verksamheten i förskolan. I det systematiska kvalitetsarbetet dokumenterar pedagogerna genom bilder och film. Dokumentationerna är underlag för utvärdering och analyseras för att se om risk finns för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De problem- och riskområden som pedagogerna identifierar ska ligga till grund för planering och organisering

av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Barnets behov och BÄSTA ska alltid vara i centrum för planering och organisering av verksamheten i både inomhus och utomhusmiljö på vår enhet.

Vårdnadshavarna involveras i likabehandlingsarbetet genom samtal på olika mötesforum såsom utvecklingssamtal, tambursituation, föräldramöte och samrådsmöten. Pedagogerna ansvarar för att det kontinuerligt förs samtal med vårdnadshavare kring barnets trivsel, utveckling, lärande samt hur barnet upplever sin situation i förskolan.

Om det uppstår en händelse av att ett barn blir kränkt förs det samtal med respektive förälder direkt, allt för att barnen på Teknikförskolan ska känna sig trygga.

Pedagogerna för regelbundet samtal med vårdnadshavare kring barnets trivsel, utveckling och lärande på förskolan.

Likabehandlingsplanen finns tillgänglig på hemsidan samt på varje avdelning.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Pedagogerna på respektive avdelning har deltagit i kartläggningen, det förs regelbundet diskussioner pedagoger emellan på olika möteforum som APT, planering och utvecklingsgrupper för att stämma av om det finns behov av åtgärder.

Resultat och analys

I kartläggningen framkom det att på två avdelningar fanns det rum som en del barn kan känna sig otrygga i. Barnen upplever det otryggt om dörren är stängd. Pedagogerna kommer att se över rutinen.

För övrigt framkom inga otrygga miljöer.

Förebyggande åtgärder

Namn

Förebyggande åtgärder

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla ska känna sig välkomna till Teknikförskolan. Verksamheten ska genomsyras av att alla människor har lika värda. Vårdnadshavarna ska känna trygghet i att flickor och pojkar har lika värde samt ges samma möjligheter. Genom kontinuerliga observationer och dokumentationer sker utvärdering och uppföljning som pedagogerna på Teknikförskolan diskuterar vid arbetslagsplanering, utvecklingsgrupper eller andra gemensamma pedagogiskaforum.

Åtgärd

Pedagogerna ska genom sitt agerande och förhållningssätt vara goda förebilder för hur relationer skapas.

Förskolemiljön ska finnas tillgängliga för alla. Material placeras så barn kan göra egna val utifrån intressen och förmågor utan att begränsas av stereotypa förväntningar.

Material och lärmiljöer ska spegla olikheter.

Motivera åtgärd

På Teknik förskolan vill vi att barnen ska få goda upplevelser av att samverka och samspela med andra människor samt känna tilltro till sin egen förmåga. Barnen ska ges möjlighet att träna förmåga till empati och respekt för allas lika värde samt ges verktyg för att lösa konflikter.

Verksamheten ska utformas så alla barn kan delta. Det ska synas i förskolans miljöer att enheten aktivt arbetar för likabehandling och mot diskriminering då vi alla är olika och med olika hemkulturer där barn och vuxna kan lära av varandra och tillsammans.

För att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering delas barnen i mindre grupper under hela verksamhetsdagen samt att pedagogerna är närvarande.

Det ska råda ett tillåtande klimat där barnen får möjlighet att prova, undersöka och utforska olika material och aktiviteter i olika gruppkonstellationer. Flickor och pojkar ska få samma möjligheter.

Ansvarig

Den enskilde pedagogen samt varje arbetslag.

Datum när det ska vara klart

Pågående arbete 2016/2017

Namn

Främja lika rättigheter och möjligheter

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla pojkar och flickor ska känna sig välkomna till Teknik förskolan där strävan finns att barnen utvecklar förståelse för att all människor har lika värde. Vårdnadshavare ska känna sig förvissade om att pojkar och flickor har lika värde. Utvärdering och uppföljning sker kontinuerligt genom ett systematiskt kvalitetsarbete där pedagogerna använder sig av verktyget GPP (gemensam pedagogisk planering).

Åtgärd

Pedagogerna ansvarar för att vårdnadshavare erbjuds introduktionssamtal, överlämningssamtal då barnet börjar i förskolan. Pedagogerna ansvarar för att vårdnadshavare får information om förskolans uppdrag samt Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Barn och vårdnadshavare ska ha inflytande och delaktighet i enhetens plan.

Pedagogerna ansvarar för att det skapas en tillitsfull relation mellan vårdnadshavare och pedagoger samt mellan barn och pedagoger. Pedagogerna lär känna barnet med hjälp av vårdnadshavare och barn. Vårdnadshavare ska erbjudas utvecklingssamtal minst en gång per läsår där det samtalas om barnets trivsel, mående, utveckling och lärande i förskole- och hemmiljö.

Barnen ska delas i mindre grupper och i olika gruppkonstellationer i både inomhus- och utomhusmiljö där barnen samspekar, samarbetar och fattar olika beslut tillsammans med andra barn och vuxna. Barns olika förmågor ska lyftas fram i verksamheten. Flickor och pojkar ska ha lika handlingsutrymme i alla situationer och miljöer.

Barnen ska välja lekar utifrån intresse och inte begränsas av traditionella könsmonster.

Pedagogerna ska vara närvarande för att ge barnen stöd, uppmuntran och utmaningar i lek, vardagliga situationer och tematiskt arbete. Barn ska ha rätt att få ge uttryck för känslor, tankar och åsikter samt bli lyssnad till pedagoger och barn.

På vår enhet tar verksamheten vara på en mångfald det vill säga att pedagogerna gör barnen medvetna om att de tänker, vi kan tänka och göra på olika vis samt att vi kan lära av varandra och tillsammans.

I förskolan erbjuds barnen material, lärmiljöer och lärsituationer som lockar till samspel och dialog i både inomhus- och utomhusmiljö för att främja enskilda barnet och hela barngruppens utveckling och lärande.

Motivera åtgärd

I årets plan har förtydligande gjorts med både inomhus och utomhusmiljö i texten för att motverka trakasserier, diskriminering och kränkande behandling. Pedagogerna i förskolan ska förhålla sig till förskolans styrdokument och lagar därav har medarbetarna på Teknik förskolan gjort förtydligande i planen då de ser det som ett betydelsefullt att arbeta med värdegrund och likabehandling.

Verksamheten ska arbeta för ett tillåtande klimat där pedagoger erbjuder och uppmuntrar flickor och pojkar att prova olika material, aktiviteter och gruppkonstellationer i både inomhus- och utomhusmiljö.

Både inomhus- och utomhusmiljö ska ses som en lärmiljö där delning i mindre grupper motverkar diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

På Teknik förskolan ska barn ha rätt att vara sig själva utan att bli orättvist behandlade av andra barn och vuxna. Pedagogerna ska göra barnen medvetna om att flickor och pojkar får ge uttryck för sina tankar, åsikter, idéer och känslor samt bli lyssnade till av andra barn och vuxna. Barn kan på så sätt påverka sin situation i förskolan samt ges rätt att få göra egna val.

Pedagogerna på vår enhet ska vara aktiva samtalspartners som utmanar barnens tankar och handlingar genom att ställa produktiva frågor. Barnen ska lyssnas in och mötas efter varje barns erfarenhetsvärld, förutsättningar och bakgrund. Pedagogerna ska verka för att flickor och pojkar ska få goda upplevelser och erfarenheter av att samspela

Ansvarig

Den enskilda pedagogen samt hela arbetslaget

Datum när det ska vara klart

Pågående arbete 2016/2017

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på Teknikförskolan.

Alla som verkar i förskolan har en skyldighet att anmäla misstanke om kränkningar och missförhållande. Skollagen I skollagen portal paragraf (1 kap 2 paragraf) beskrivs det demokratiska uppdraget: "Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan främja jämställdhet mellan könen samt aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbing och rasistiska beteende".

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Personalen håller god uppsikt över alla platser där barnen leker inom- och utomhus. Pedagogerna befinner sig där barnen är och är lyhörda och uppmärksamma på vad barnen säger och gör.

Pedagogerna planerar och organiserar en verksamhet där barngruppen delas upp i mindre grupper under hela dagen för att undvika trakasserier och kränkande behandling.

Barn blir informerade om att de ska vända sig till vuxna för att få hjälp

Den årliga kartläggningen av verksamheten är grunden för att tidigt upptäcka och arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkningar.

All personal känner till härskarteknikerna och ingriper när de ser dessa i verksamheten.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Alla pedagoger ansvarar för kontakten med vårdnadshavare för de barn som är knutna till sin avdelning.

Förskolechefen har det yttersta ansvaret och vårdnadshavaren kan också vända sig direkt till förskolechefen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Vid upptäckt av kränkning ingriper personal omedelbart. Upplýser barnet om att det är en kränkning och inte är okey samt meddelar den pedagogiska personalen som är kopplad till barnet.

Avdelningspersonal samtalar enskilt med berörda barn då de får möjlighet att lägga fram sin syn på saken. Viktigt är att pedagogen visar empati och är lösningsfokuserad i både dialog med den kränkte och den som kränker. Målet för samtalet är att ingen kränkning ska ske. Att samtalet ägt rum ska dokumenteras.

Pedagogen avgör om vårdnadshavare och förskolechef ska kontaktas och av vem. När ett barn anses ha blivit utsatt för kränkning/trakasserier eller diskriminering används BUF's utredningsblankett vid samtal med berörda vårdnadshavare. Vid detta tillfälle kontaktas förskolechef. Utredningsblankettens innehåll lär omfatta sekretessbelagda uppgifter varpå utredningen måste diarieföras. Originalen ska därför skickas till BUF. Kopia till förskolan och förskolechef för det fortsatta arbetet samt kopia till vårdnadshavarna. Om problemet kvarstår görs en anmälan till sociala myndigheter.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Den som ser att ett barn blir kränkt av personal agerar omedelbart. Tala om för berörd personal att det är ett absolut förbud mot detta enligt diskrimineringslagen och skollag. Anmälan till förskolechef sker direkt som också ansvarar för utredning av händelsen. Information/samråd ska alltid ske med HR. Förskolechef kallar till enskilt samtal med berörd personal och kallar därefter till samtal med samtliga vårdnadshavare. Om någon upplever att förskolechefen kränker ett barn utreder skolchef. Brottsliga händelser ska polisanmälas av förskolechef. Utredningsblankett används enligt nedan.

Rutiner för uppföljning

BUF's utredningsblankett fylls i när och hur detta ska ske. Uppföljning ska ske av personer som gjort utredning och åtgärdsförslag. Finns som bilaga.

Rutiner för dokumentation

Dokumentation sker på BUF's utredningsblankett då barn anses blivit kränkt. Ansvarig pedagog och förskolechef ansvarar för dokumentationen.

Ansvarsförhållande

Personalen som får kännedom påtalar kränkningen och meddelar sedan ansvarig pedagog som i sin tur meddelar förskolechef och därefter hemmet. Förskolechef Pia Wernebeck meddelar även huvudmannen. Stöd till dokumentation av kränkande behandling: Begreppsdefinitioner, utrednings/anmälningsblankett, lagtexter, förordningar och styrdokument ska förhållas till.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande ”Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima”. Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: ”Det får vara någon måtta med tramset.” Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i ”riktiga kläder” eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning. [diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” [trakasserier]
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personalen har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för böj. Nu får James inte

vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]

- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjeträd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit ”den andra tantens” namn. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom ofta för det. [trakasserier]